

ARTYKUŁY SZKOLNE I BIUROWE	NORMA BRANŻOWA	BN-75
	Farba do powielaczy	8547-02
		Grupa katalogowa XVII 33

1. WSTĘP

Przedmiotem normy jest farba do powielaczy płaskich i obrotowych, wykonujących odbitki pisma lub rysunku z matryc kolodionowych wg PN-72/P-50651, na papierze do powielaczy woskówkowych wg BN-69/7322-01.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Podstawowy podział i oznaczenie – wg SWW 2883-29, przy czym oznaczenie należy uzupełnić po kresce ukośnej symbolem rodzaju wg 2.2.

2.2. Rodzaje. Farbę do powielaczy produkuje się w dwóch rodzajach:

- 1 – gęstą, do powielaczy płaskich,
- 2 – płynną, do powielaczy obrotowych.

2.3. Przykład oznaczenia farby do powielaczy (2883-29), gęstej (1):

FARBA DO POWIELACZY 2883-29/1 BN-75/8547-02

3. WYMAGANIA

3.1. Materiał

- a) sadza kanałowa aktywna SAO, granulowana wg BN-70/6048-01,
- b) olej maszynowy wg PN-67/C-96070,
- c) wazelina techniczna wg PN-69/C-96120,
- d) błękit żelazowy wg BN-71/6046-11.

3.2. Własności użytkowe

3.2.1. Barwa farby – czarna o jednolitym odcieniu. Dopuszcza się produkcję farby o barwie czerwonej i zielonej wg uzgodnionego zamówienia.

3.2.2. Wymieszanie składników farby. Składniki farby powinny być dokładnie utarte i tak wymieszane, aby nie wytrącał się osad przy przechowywaniu farby w temperaturze od +5 do +25°C (278 do 298 K).

3.2.3. Czas zasychania farby – 48 godz w temperaturze $20 \pm 2^\circ\text{C}$ ($293 \pm 2\text{ K}$) oraz wilgotności względnej powietrza $65 \pm 5\%$.

3.2.4. Wyrazistość odbitek. Pismo i rysunki wykonane z matryc kolodionowych wg PN-72/P-50651 na papierze do powielaczy woskówkowych wg BN-69/7322-01, zgodnie z instrukcją dla określonego typu powielacza, powinny być wyraźne, o jednakowym nasileniu barwy na całej powierzchni arkusza, bez zamazań, zacieków, tłustych otoczek oraz śladów zabrudzenia między wierszami pisma lub liniami rysunku.

3.2.5. Odporność odbitek na światło. Odbitki pisma lub rysunku, wykonane wg 3.2.4, nie powinny wykazywać widocznych zmian w odcieniu barwy po naświetleniu ich światłem lampy kwarcowej.

3.2.6. Czas wsiąkania farby w papier. Odbitka pisma lub rysunku, wykonana jak w 3.2.4, nie powinna brudzić oraz wykazywać przylepności po upływie 1 min od wykonania odbitki.

3.3. Okres zachowywania wszystkich własności użytkowych – nie mniej niż 12 miesięcy.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Opakowanie

4.1.1. Puszki blaszane. Farbę do powielaczy należy pakować w puszki blaszane z wieczkiem wciśkanym wg BN-68/5043-02 pojemności 500 lub 1000 cm³.

Ilość farby w puszcze powinna wynosić $500 \pm 10\text{ cm}^3$ lub $1000 \pm 15\text{ cm}^3$.

4.1.2. Pudła. Puszki z farbą tego samego rodzaju oraz tej samej pojemności należy pakować w pudła Psl wg BN-75/8540-01 p. 3.4.10, z tektury falistej trzywarstwowej w ilości:

- 64 puszki pojemności 500 cm³,
- 32 puszki pojemności 1000 cm³.

Zgłoszona przez Zjednoczenie Przemysłu Papierniczego
Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Papierniczego dnia 5 maja 1975 r.
jako norma obowiązująca w zakresie produkcji i obrotu od dnia 1 stycznia 1976 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 17/1975 poz. 57)

Masa brutto pudła nie powinna przekraczać 40 kg.

4.2. Napisy, przechowywanie i transport – wg BN-75/8540-01. Na każdym stopniu opakowania należy umieścić datę produkcji farby.

5. BADANIA

5.1. Rodzaje badań. Dla określenia zgodności z wymaganiami normy farbę do powielaczy należy poddać badaniom w dwóch grupach:

- grupa 1 – sprawdzenie prawidłowości opakowania (4.1),
- grupa 2 – sprawdzenie barwy (3.2.1) oraz wymieszania składników (3.2.2),
- sprawdzenie czasu zasychania farby (3.2.3),
  - sprawdzenie wyrazistości odbitek (3.2.4),
  - sprawdzenie odporności odbitek na światło (3.2.5),
  - sprawdzenie czasu wsiąkania farby w papier (3.2.6).

5.2. Przygotowanie partii do badań. Przed przystąpieniem do badań farbę do powielaczy należy podzielić na partie zawierające farbę tego samego rodzaju, w puszkach tej samej pojemności oraz pochodzącą od tego samego producenta.

5.3. Pobieranie i przygotowanie próbek do badań. Do badań w grupie 1 należy pobrać próbkę zgodnie z BN-75/8540-01 p. 5.

Do badań w grupie 2 należy pobrać próbkę w ilości zgodnej z tablicą.

Liczność partii	Liczność próbki
sztuk puszek	
do 400	5
401 do 1 000	10
1 001 do 2 500	15
2 501 do 6 300	25
powyżej 6 300	40

Pudła i puszki z pudeł należy pobierać w sposób losowy na ślepo zachowując zasadę, że z każdego pudła należy pobrać 1 puszkę farby.

Ze wszystkich puszek pobranych do próbki należy przenieść farbę do jednego naczynia i dobrze wymieszać, przygotowując w ten sposób średnią próbkę laboratoryjną.

5.4. Opis badań

5.4.1. Sprawdzenie prawidłowości opakowania – wg BN-75/8540-01 p. 5.

5.4.2. Sprawdzenie barwy oraz wymieszania składników. Ze średniej próbki laboratoryjnej należy pobrać około 50 cm³ farby, przenieść do szklanego rozdzielacza pojemności około 250 cm³, dodać 50 cm³ benzenu i dokładnie wymieszać. Mieszanie

w rozdzielaczu pozostawić w spokoju w temperaturze 20 ± 2°C (293 ± 2°K) w ciągu 2 godz. Po upływie tego czasu na dnie rozdzielacza nie powinien powstać osad, a odcień barwy farby powinien być jednolity.

Należy wykonać 5 równoległych badań. Farbę do powielaczy należy uznać za zgodną z wymaganiami normy ze względu na barwę i wymieszanie składników, jeżeli co najmniej 4 badania dadzą wynik dodatni.

5.4.3. Sprawdzenie czasu zasychania farby

a) **rodzaju 1:** ze średniej próbki laboratoryjnej pobrać około 50 cm³ farby do powielaczy płaskich (dla powielacza formatu A4) i rozprowadzić ją równomiernie wałkiem na siatce powielacza; po upływie 48 godz założyć matrycę kolodionową wg PN-72/P-50651 i wykonać 10 odbitek.

b) **rodzaju 2:** ze średniej próbki laboratoryjnej pobrać około 200 cm³ farby do powielaczy obrotowych i wlać do bębna powielacza; po opuszczeniu dolnego wałka dociskowego przekręcić bębniem dziesięciokrotnie w celu równomiernego rozłożenia farby; po upływie 48 godz założyć matrycę kolodionową jak w poz. a) i wykonać 10 odbitek.

Badanie należy wykonać w pomieszczeniu o temperaturze 20 ± 2°C (293 ± 2 K) oraz wilgotności względnej powietrza 65 ± 5%.

Farbę do powielaczy należy uznać za zgodną z wymaganiami normy ze względu na czas zasychania, jeżeli wszystkie wykonane odbitki są czyste.

5.4.4. Sprawdzenie wyrazistości odbitek. Zgodnie z instrukcją dla danego typu powielacza wykonać po 10 odbitek na papierze powielaczowym wg BN-69/7322-01 z matrycy kolodionowej wg PN-72/P-50651, stosując farbę powielaczową ze średniej próbki laboratoryjnej, a następnie sprawdzić przez oględziny wzrokowe wyrazistość, odcień i nasilenie barwy farby, brak zabrudzeń, zaplamień oraz tłustych otoczek.

Farbę do powielaczy należy uznać za zgodną z wymaganiami normy ze względu na wyrazistość odbitek, jeżeli co najmniej 8 odbitek uznanych zostanie za dobre.

5.4.5. Sprawdzenie odporności odbitek na światło. Wykonać po 10 odbitek jak w 5.4.4. Połowę każdego arkusza odbitki przykryć czarnym papierem światłoszczelnym, a drugą połowę arkusza płytką z polimetakrylanu metylu (plexiglasu) o grubości około 0,3 mm i wystawić je na działanie światła lampy kwarcowej o napięciu 220 V, natężeniu 3,75 A w ciągu 1 godz z odległości 30 cm.

Farbę do powielaczy należy uznać za zgodną z wymaganiami normy ze względu na odporność na działanie światła, jeżeli co najmniej 8 odbitek nie wykaże zmiany odcienia barwy.

5.4.6. Sprawdzenie czasu wsiąkania farby w papier. Wykonać po 10 odbitek jak w 5.4.4. Po upływie 1 min przyłożyć do odbitek czyste arkusze papieru powielaczowego. Po przesunięciu arkuszy po odbitkach farba nie powinna się rozmywać. Po ułożeniu 10 odbitek jedna na drugiej, zdejmować je kolejno ze stosu. Przy zdejmowaniu arkusze papieru nie powinny wykazywać przylepności.

Farbę do powielaczy należy uznać za zgodną z wymaganiami normy pod względem czasu wsiąkania w papier, jeżeli co najmniej 8 odbitek nie wykaze śladów rozmywania farby oraz przylepności.

5.5. Ocena wyników badań. Partię farby do powielaczy należy uznać za zgodną z wymaganiami normy ze względu na badania w grupie 1, jeżeli badanie wg BN-75/8540-01 p. 5 da wynik dodatni.

Partię farby do powielaczy należy uznać za zgodną z wymaganiami normy ze względu na badania w grupie 2, jeżeli badania wg 5.4.2÷5.4.6 dadzą wynik dodatni.

5.6. Ocena partii. Partię farby do powielaczy należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli badania w grupie 1 oraz 2 dadzą wynik dodatni.

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę – Zjednoczenie Przemysłu Papierniczego, Łódź.

2. Istotne zmiany w stosunku do PN-59/F-94023

- a) wprowadzono
  - podział i oznaczenie wg SWW,
  - badanie odporności odbitek na światło lampy kwarcowej zamiast lampy łukowej,
  - badanie w dwóch grupach;
- b) zmieniono
  - granice temperatur przy badaniu wymieszania składników farby z -5 do $+25^{\circ}\text{C}$ na $+5$ do $+25^{\circ}\text{C}$ (od 278 do 298 K),
  - granice wilgotności względnej powietrza przy badaniu czasu zasychania farby z $65 \pm 2\%$ na $65 \pm 5\%$;
- c) skreślono z normy farbę do powielaczy
  - o barwie niebieskiej, jako zupełnie nie występującą w produkcji oraz dopuszczono do produkcji farbę o barwie czerwonej i zielonej wg uzgodnionego zamówienia,

– pakowaną w puszkach pojemności 250 cm³, jako nie występującą w produkcji.

Dotychczas obowiązująca PN-59/F-94023 zostaje unieważniona z dniem 1 stycznia 1976 r.

3. Normy i dokumenty związane

- PN-67/C-96070 Przetwory naftowe. Oleje maszynowe
  - PN-69/C-96120 Przetwory naftowe. Wazelina techniczna
  - PN-72/P-50651 Matryce kolodionowe
  - BN-68/5043-02 Opakowania jednostkowe metalowe. Pudełka z wieczkiem wciskanym
  - BN-71/6046-11 Pigmenty nieorganiczne. Błękit żelazowy
  - BN-70/6048-01 Sadze kanałowe i piecowe
  - BN-69/7322-01 Papiery do maszyn biurowych do pisania i powielania
  - BN-75/8540-01 Artykuły szkolne i biurowe. Pakowanie, przechowywanie i transport
- Systematyczny Wykaz Wytwarzanych, T. 3. GUS. Warszawa: Wydawnictwo Katalogów i Cenników 1968

4 **BN-75/8547-02 Farba do powielaczy**
XVII 33

zmiana 1
30.9.80 r.

1. W punkcie 4.1.1 wprowadza się dodatkową pojemność puszek: 3000 cm³ — z dopuszczalną odchyłką pojemności ± 20 cm³.

2. Punkt 4.1.2 uzupełnia się liczbą 10 sztuk puszek o pojemności 3000 cm³ pakowanych w pudła.

(Biuletyn PKNMiJ nr 1/81 poz. 4)